

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobkyně: **E. N.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245/5, Hradec Králové, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 7. 2016, čj. KUKHK-23278/DS/2016/GL, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 12. 2017, čj. 30 A 98/2016-34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Městský úřad Trutnov uznal žalobkyni rozhodnutím ze dne 20. 4. 2016 vinnou ze spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 ve spojení s § 10 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu). Za to jí úřad uložil pokutu ve výši 1 500 Kč. Žalobkyně se správního deliktu dopustila tím, že jako provozovatelka osobního motorového vozidla nezajistila, aby při jeho užití byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Neznámý řidič totiž ve vozidle provozovaném žalobkyní překročil dne 28. 5. 2015 v katastru obce Mladé Buky nejvyšší dovolenou rychlost jízdy stanovenou místní úpravou provozu na pozemních komunikacích na 50 km/h. Automatizovaný technický prostředek naměřil rychlost jízdy vozidla po odečtení odchylky 74 km/h. Žalobkyně se proti rozhodnutí městského úřadu bránila odvoláním, které žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 12. 7. 2016. Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou, kterou krajský soud rovněž zamítl.

[2] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu včasnou kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V ní uvádí, že zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla bylo nezákonné. Správní orgány totiž disponovaly prohlášením provozovatele vozidla o identitě řidiče. Nic jim tedy nebránilo v tom, aby zahájily přestupkové řízení s tímto konkrétním řidičem. Prohlášení provozovatele navíc označený řidič nepřímo potvrdil, jelikož k výzvě správních orgánů odepřel podat vysvětlení s odůvodněním, že by tím sobě způsobil stíhání za přestupek. O totožnosti řidiče tedy nemohl mít správní orgán žádné pochybnosti. Stěžovatelka je přesvědčena, že její písemné prohlášení o identitě řidiče je řádným důkazem. V situaci, kdy se sám označený řidič k věci nevyjádřil, postačovalo prohlášení stěžovatelky k uznání jeho viny. Stěžovatelce není zřejmé, co mělo být účelem výzvy adresované označenému řidiči k podání vysvětlení, její vydání bylo zcela nadbytečné. K zahájení řízení o přestupku není třeba doznání či souhlas podezřelého.

[3] Stěžovatelka dále namítá, že právní úprava odpovědnosti provozovatele vozidla zakotvená v § 125f odst. 1 a § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je protiústavní. Podotýká, že v době rozhodování krajského soudu probíhalo před Ústavním soudem řízení sp. zn. Pl. ÚS 15/16, jehož předmětem bylo posouzení ústavní konformity těchto ustanovení. Krajský soud nepostupoval správně, pokud za takové situace řízení nepřerušil a nevyčkal rozhodnutí Ústavního soudu.

[4] Kasační stížnost není důvodná.

[5] V posuzovaném případě zaslal městský úřad stěžovatelce výzvu podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu, na kterou stěžovatelka reagovala sdělením, že vozidlo řídil pan D. P., bytem O. 46/41, P. 7. Dotyčná osoba však nebyla na uvedené adrese kontaktní. K opětovné výzvě městského úřadu stěžovatelka upřesnila, že vozidlo neřídil pan D. P., ale jeho přítelkyně, Š. Š., bytem K. 183, U. B.. Městský úřad poté paní Š. zaslal výzvu k podání vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku. Paní Š. následně přípisem městskému úřadu sdělila, že odepírá podat vysvětlení z důvodu, že by jí „*mohlo hrozit nebezpečí stíhání pro přestupek*“. V odvolání proti rozhodnutí městského úřadu stěžovatelka opětovně změnila své tvrzení a za řidiče vozidla označila pana D. P..

[6] Stěžovatelka tvrdí, že samotné prohlášení provozovatele vozidla o identitě řidiče je řádným důkazem, který postačoval k uznání viny označeného řidiče. Podle jejího názoru tedy nic nebránilo zahájení řízení s konkrétním řidičem vozidla.

[7] NSS má za to, že pouhé označení řidiče provozovatelem vozidla zjevně nemohlo vést ke zjištění pachatele přestupku (resp. k usvědčení stěžovatelkou označené řidičky), pokud o pachateli neexistovaly žádné další indicie. Ničím nepodložená tvrzení stěžovatelky sama o sobě nemají dostatečnou vypovídající hodnotu. Tato tvrzení navíc nejsou věrohodná, jelikož stěžovatelka osobu řidiče v průběhu správního řízení několikrát změnila (srov. bod [5]).

[8] Nelze se ztotožnil ani s hypotézou stěžovatelky, podle které paní Š. odepřením vysvětlení z důvodu hrozby stíhání pro přestupek nepřímo potvrdila, že byla řidičkou

vozidla. Právo odepřít podání vysvětlení, jestliže by takovým osobám nebo osobám jím blízkým hrozilo nebezpečí postihu za přestupek, případně za trestný čin, zakotvuje § 60 odst. 1 zákona o přestupcích. Toto ustanovení naplňuje princip zákazu sebeobviňování, který je součástí práva na spravedlivý proces plynoucí z čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, z čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2016, čj. 2 As 254/2016-39). Právo odepřít podání vysvětlení by zcela ztratilo význam, pokud by byl takový postup následně vyhodnocen jako důkaz viny, jak to činí stěžovatelka v kasační stížnosti.

[9] NSS je proto na rozdíl od stěžovatelky přesvědčen, že správní orgány nedisponovaly žádnými důkazy, které by vedly k zahájení přestupkového řízení s konkrétním řidičem vozidla. Za takové situace tedy postupovaly správně, pokud řízení o přestupku konkrétní osoby nezahájily a věc odložily [§ 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích].

[10] Není-li možné s určitostí zjistit řidiče vozidla, který spáchal přestupek, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích (§ 125f odst. 1 ve spojení s § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu).

[11] Podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, ve znění do 30. 6. 2017, správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale *nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě* [§ 125f odst. 4 písm. a)], *nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno* [§ 125f odst. 4 písm. b)]. Správní orgány v nynější kauze učinily nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a splnily podmínku projednatelnosti v § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu. Stěžovatelka za řidiče označila pana P., kterému se nedařilo doručovat, a dále paní Š., která odepřela podat vysvětlení. Požadovat v takovém případě po správním orgánu, aby činil další rozsáhlé kroky, by bylo proti smyslu právní úpravy.

[12] NSS již dříve uzavřel, že by „[š]*lo proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku.* […] *Pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou* nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích *(srov. rozsudek ze dne 11. 12. 2014, čj. 3 As 7/2014-21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt*“ (rozsudek ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 110/2015-46, zvýraznění přidáno). Shodný názor vyjádřil NSS také v rozsudku ze dne 23. 3. 2016, čj. 6 As 128/2015-32, kde stejně jako v nynější kauze provozovatel vozidla označil za řidiče osobu, která dále s odkazem na § 60 odst. 1 zákona o přestupcích odepřela podat vysvětlení. Z těchto judikaturních závěrů ostatně vycházel také

krajský soud v napadeném rozsudku. Stěžovatelka však argumentaci krajského soudu v kasační stížnosti zcela přehlíží a nikterak s ním nepolemizuje.

[13] NSS proto uzavírá, že správní orgány byly oprávněny zahájit se stěžovatelkou řízení o odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla.

[14] Konečně stěžovatelka namítá, že krajský soud měl řízení o žalobě přerušit do doby vydání rozhodnutí Ústavního soudu ve věci sp. zn. Pl. ÚS 15/16, týkající se ústavnosti § 125f odst. 1 a § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu. NSS k tomu jen stručně uvádí, že obecný soud může sám dojít k závěru o ústavnosti zákona a není proto povinen vyčkávat na související rozhodnutí Ústavního soudu. Důležité je, že závěr o ústavnosti sporné normy potvrdil i Ústavní soud, který nálezem ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, zamítl návrh na zrušení § 10 odst. 3 a vyslovení protiústavnosti § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu.

[15] S ohledem na vše výše uvedené proto NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. prosince 2018

Zdeněk Kühn
předseda senátu